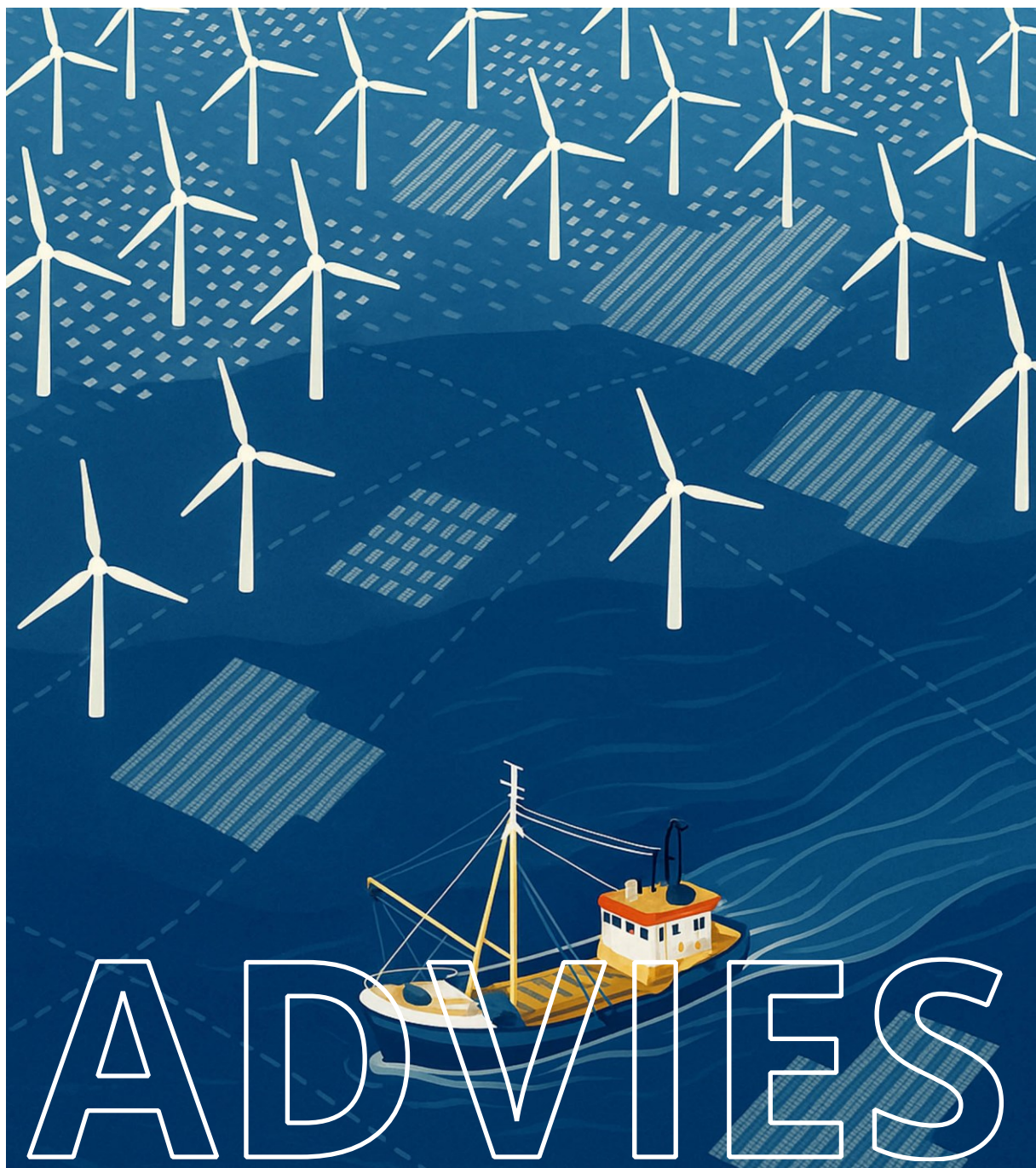

VISSERIJ VERDIENT (AANDACHT VOOR) ZIJN
PLAATS IN DE MARIENE RUIMTE

Advies van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij, Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.salv.be – T +32 2 209 01 11 – E info@salv.be

Advies	eigen initiatief	
Wettelijke basis	Oprichtingsdecreet SALV 6 juli 2007	
Goedkeuring raad	26 september 2025	
Kopie aan	Annelies Verlinden – federaal minister van Justitie, belast met Noordzee; Matthieu Bihet – federaal minister van Energie; Jean-Luc Crucke – federaal minister van Mobiliteit, Klimaat en Ecologische Transitie, belast met Duurzame Ontwikkeling; Bart Dochy – voorzitter Commissie Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid van het Vlaams Parlement; Patricia De Clercq – administrateur-generaal van het Agentschap voor Landbouw en Zeevisserij; Joris Relaes – administrateur-generaal van het Instituut voor Landbouw, Visserij en Voedingsonderzoek (ILVO); Filip Fontaine – directeur van het Centrum voor Agro- en Visserijmarketing (VLAM); Bart Naeyaert – gedeputeerde, bevoegd voor visserij, van de provincie West-Vlaanderen	
Adviesnummer	2025-10	
Dossierhouder	Pieter De Graef	pdgraef@serv.be
Contactpersoon	Koen Carels	kcarels@serv.be

Mevrouw Hilde CREVITS

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenland, Steden- en Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie en Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij

Hendrik Consciencegebouw

Koning Albert II laan 15

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Advies. Visserij verdient (aandacht voor) zijn plaats in de mariene ruimte

Mevrouw de minister

In de voorbije jaren vestigde de SALV meermaals de aandacht op het belang van 'ruimte om te vissen' en op de hindernissen die de visserijsector ondervindt om zijn plek op zee te vrijwaren. Niet alleen was dit thema het onderwerp van verschillende afzonderlijke adviezen, visserij-inclusieve ruimtelijke planning op zee vormde naast de vraag om maatwerk in het beleid één van de twee cruciale elementen in de Prioriteitennota van de SALV rond het visserijbeleid voor de komende jaren.

De Vlaamse visserijsector zet op het vlak van verduurzaming en innovatie (denk aan onder meer precisievisserij) steeds verdere stappen die ook kansen bieden tot meervoudig ruimtegebruik zonder dat dit per se ten koste gaat van visserijruimte. Het marien ruimtelijk beleid (zowel binnen de EU als in derde landen) valideert deze piste op dit moment onvoldoende en sluit daarentegen steeds meer gebieden uit voor visserijactiviteit.

Met voorliggend advies vraagt de SALV om een evenwichtig en geïntegreerd marien ruimtebeleid dat vanuit de erkenning van de stappen, die de visserijsector zet inzake verduurzaming en innovatie, zo veel mogelijk ruimte voor visserij vrijwaart.

Hoogachtend

Loes Lysens
SALV-voorzitter

Emiel Brouckaert
TWV-voorzitter

Koen Carels
secretaris

Inhoud

Krachtlijnen	5
Situering	6
1. De ruimtevraag in kaart	6
2. Impact op (bodem)visserij	7
2.1 Verenigd Koninkrijk	8
2.2 Europese Unie	9
Advies	13
Bibliografie	15
Lijst met figuren en tabellen	16
Bijlagen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

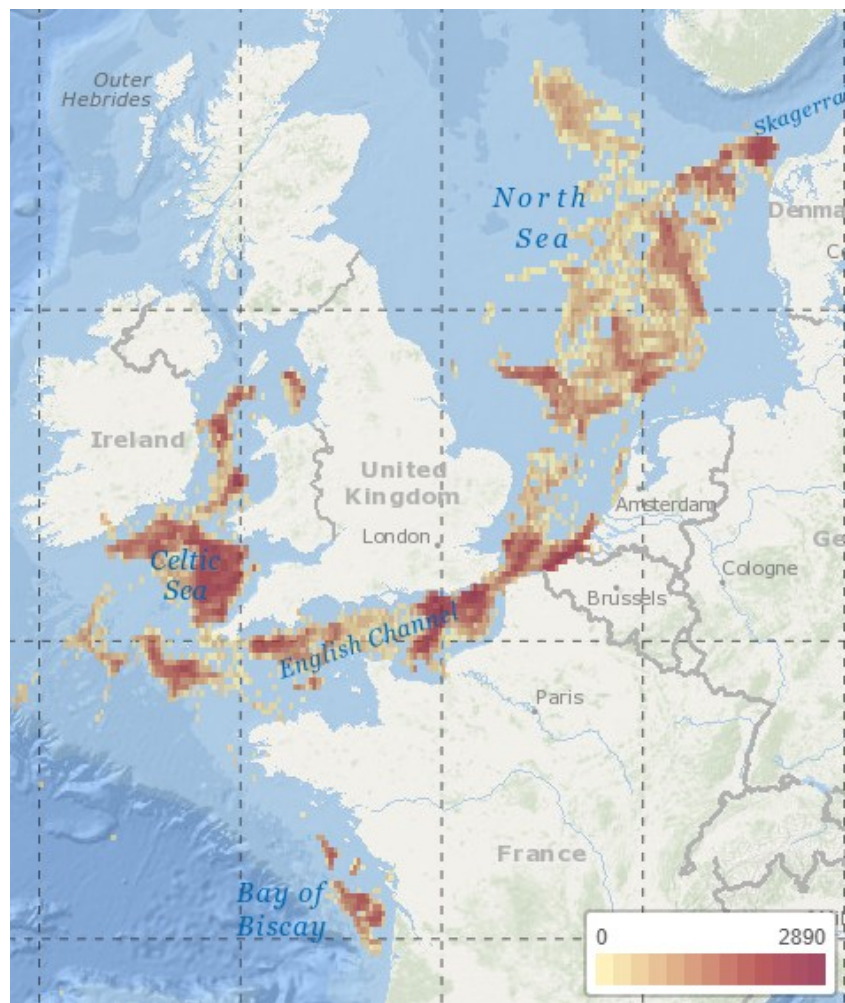
Krachtlijnen

- Bepleit binnen de EU en bij derde landen een evenwichtig en geïntegreerd marien ruimtebeleid dat de stappen die de visserijsector zet inzake verduurzaming en innovatie erkent en daarmee zo veel mogelijk ruimte voor visserij vrijwaart.
- Gebruik en verbeter bestaande fora om zulk evenwichtig en geïntegreerd marien ruimtebeleid af te stemmen tussen lidstaten en derde landen en in samenwerking met stakeholders concreet uit te bouwen. Vanuit visserijperspectief vragen we:
 - **Cumulatieve impactbeoordeling van de ruimtevraag** vanuit energie, blauwe economie en mariene bescherming op de visserijsector.
 - Op vlak van **mariene bescherming** per gebied nagaan of gecontroleerde toegang mogelijk is (door met precisievisserij de meest kwetsbare, bodemgevoelige zones te ontwijken).
 - Op vlak van **offshore hernieuwbare energie** de meest ruimtebesparende inplanting uitwerken met zo min mogelijk verstoring van visserijgebieden en het marien milieu.

Situering

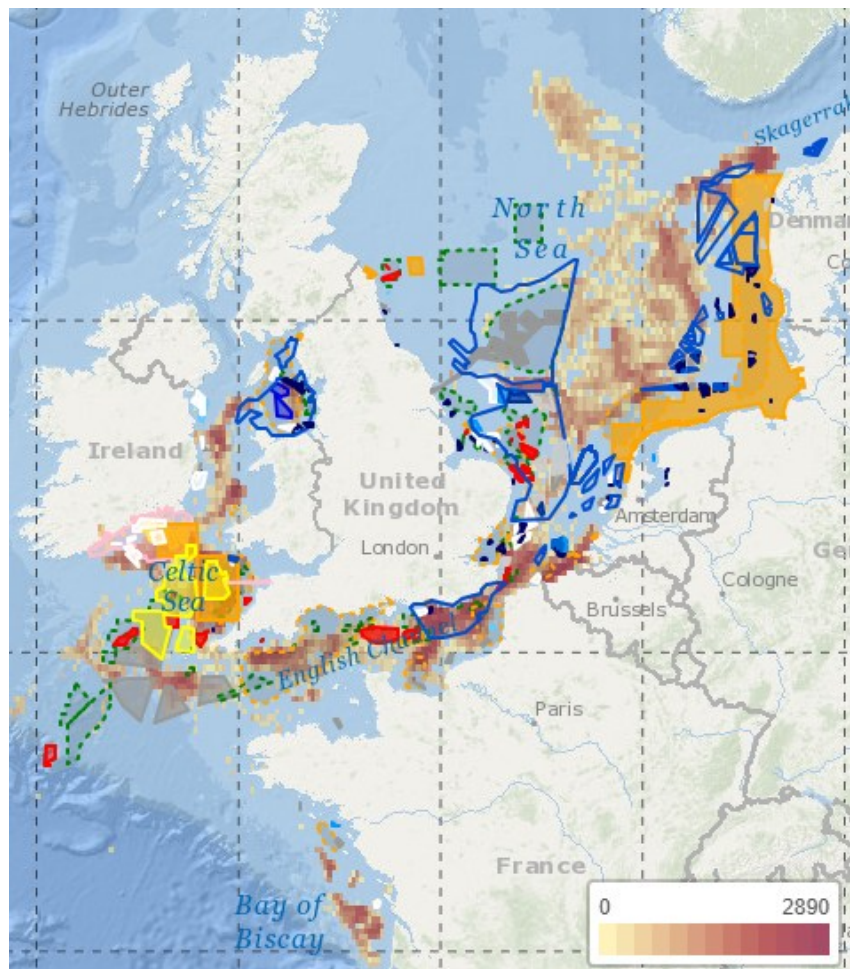
1. De ruimtevraag in kaart

In 2022 bracht de SALV het belang van ruimte om te vissen met een beleidsadvies onder de aandacht. In dit advies werd aan de hand van de GeoVis-tool in kaart gebracht wat de financiële gevolgen zouden zijn voor de visserijsector bij verdere gebiedssluitingen in het kader van de uitbreiding van diverse functies zoals offshore windenergie, onderzeese bekabeling, mariene beschermde gebieden, ... binnen de zeegebieden waar de Vlaamse visserijsector actief is. De Vlaamse visserijsector is immers actief in vele visgebieden en is zeer Europees georiënteerd. De vissersvaartuigen zijn actief van de Golf van Biskaije, over de Keltische en Ierse Zee, het Bristolkanaal en het Engels Kanaal tot de Noordzee (zie figuur 1).

Figuur 1. Activiteit van de Vlaamse visserijsector (in visuren). Bron: GeoVis.

Sindsdien zijn de (beleids)ontwikkelingen die ruimte op zee vergen of inplannen ver van afgenomen. Wanneer alle huidige en toekomstig voorziene ruimtebeperkingen voor visserij in kaart worden gebracht (i.e. windenergie op zee, visserijgebiedssluitingen onder instandhoudingsbeheer, mariene beschermde gebieden – uitgezonderd de ruimere N2000-gebieden waar op dit moment nog geen of minder stringente gebiedssluitingen zijn voorzien), wordt in één oogopslag duidelijk dat deze ruimtelijke beperkingen in grote mate overlappen met de visgebieden waarin de Belgische vissersvloot visserijactiviteit ontplooit (zie figuur 2).

Figuur 2. Huidige en voorziene gebiedssluitingen in kader van energiewinning en mariene beschermde gebieden.
Bron: GeoVis.

2. Impact op (bodem)visserij

Het SALV-advies 'Ruimte om te vissen' bevat een uitgebreide toelichting van de manier waarop diverse vormen van ruimtegebruik en ruimtelijke afbakeningen ingrijpen op de beschikbare

visserijruimte.¹ Hierna volgt een beknopte update van enkele beleidsontwikkelingen met betrekking tot de mariene ruimte die ook ruimte vragen, naast duurzame voedselvoorziening en de leefbaarheid van kustgemeenschappen.

2.1 Verenigd Koninkrijk

2.1.1 Mariene beschermde gebieden

Het MMO-programma (Marine Management Organisation) is binnen het VK verantwoordelijk voor de inschatting en het beheer van de impact van visserij in offshore MPA's (marine protected areas). Het MMO-programma rond mariene beschermde gebieden omvat tot dusver 4 'Stages':²

- Stage 1: focus op visserijbeheer in 4 offshore MPA's (Dogger Bank; Inner Dowsing, Race Bank and North Ridge; South Dorset; The Canyons) om de compatibiliteit van visserij met instandhoudingsdoelstellingen te verzekeren, geregeld via een aantal 'byelaws' (van kracht sinds juni 2022).
- Stage 2: focus op de impact van bodemvisserij (bodemsleepvistuig) op alle aangewezen rots- en rifhabitats binnen MPA's. Stage 2 omvat 13 MPA's. Een MMO-inschatting naar de impact van bodemvisserij liep van 14 mei tot 10 juli 2022. De Marine Protected Areas Bottom Towed Fishing Gear Byelaw 2023 werd op 1 februari 2024 bevestigd en trad op 22 maart 2024 in werking. Deze maatregel verbiedt mobiel bodemberoerend vistuig in aangewezen delen van 13 Engelse offshore-MPA's.³
- Stage 3: gaat over de impact van visserij op 42 MPA's met zeebodemkenmerken die niet reeds onder Stage 1 en 2 beschermd worden. Voorgestelde maatregelen houden in: verbod op mobiel bodemberoerend vistuig in aangewezen delen van 31 MPA's, verbod op mobiel bodemberoerend vistuig en op passief vistuig (vallen en/of staand want en bodemlijnen) in aangewezen delen van 4 MPA's, verbod op visserij met vallen in een aangewezen deel van 1 MPA, verbod op mobiel bodemberoerend vistuig en verbod op het onttrekken van Europese langoest, ook wel 'crawfish' genoemd (*Palinurus elephas*), in een aangewezen deel van één MPA, beperkte wijzigingen aan bestaande verboden op mobiel bodemberoerend vistuig in 5 MPA's. Stage 3 is nog niet van kracht: het bevindt zich in de formele consultatiefase. De consultatie voor de vier voorgestelde regionale byelaws loopt t/m 29 september 2025 (recent verlengd). Pas na de consultatie kan MMO een byelaw maken en ter bevestiging aan de Secretary of State voorleggen; na die bevestiging treden ze in werking.⁴

¹ SALV, *Advies. Ruimte om te vissen*, Brussel, 2021, [SALV_20210625_ADV_2021-06_RuimteOmTeVissen.pdf](#).

² Government UK, *Managing fishing in marine protected areas*, [Managing fishing in marine protected areas - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

³ Government UK, *Marine Protected Areas Bottom Towed Fishing Gear Byelaw 2023*, [Marine Protected Areas Bottom Towed Fishing Gear Byelaw 2023 - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

⁴ Government UK, *Marine protected areas Stage 3 Consultation*, [Marine protected areas Stage 3 Consultation - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

- Stage 4: betreft de impact van visserij op 5 MPA's met hoogmobiele soorten (2 met bruinvis en 3 met zeevogels). Stage 4 is nog niet van kracht en bevindt zich in de voorbereidingsfase.

2.1.2 Offshore hernieuwbare energie

Ook op het vlak van hernieuwbare energievoorziening maakt het VK gebruik van zijn wateren. Op dit moment heeft het VK een operationele offshore windenergiecapaciteit van 16 GW. Tegen 2030 wil de Britse overheid 43 tot 50 GW offshore windenergie realiseren (waarvan 5 GW via drijvende windtechnologie).⁵

De grootschalige uitrol van offshore wind draagt bij aan de klimaat- en energiedoelstellingen van het VK, maar gaat gepaard met aanzienlijke ruimtedruk. Voor de visserijsector betekent dit niet enkel verlies van traditionele visgronden door de aanwezigheid van windmolenparken en hun veiligheidszones, maar ook bijkomende beperkingen via milieuschadecompensatie. Zoals uit een recente consultatie⁶ blijkt, wil de Britse overheid negatieve effecten van offshore wind op natuurwaarden compenseren door onder meer nieuwe of strengere MPA-maatregelen te voorzien. Dit leidt tot extra ruimteverlies voor de visserij, bovenop de al aanzienlijke impact van de energietransitie op zee.

2.2 Europese Unie

2.2.1 Mariene beschermde gebieden

De Europese Biodiversiteitsstrategie 2030 (als onderdeel van de Green Deal, uitgebracht op 20 mei 2020) schrijft voor dat ten minste 30% van de zee in de EU moet worden beschermd en dat ten minste een derde van de beschermde gebieden – goed voor 10% van de zee – strikt moet worden beschermd. Hieruit volgde op 21 februari 2023 het EU Marien Actieplan vanuit de Europese Commissie, waarin onder meer de uitfasering van bodemvisserij in mariene beschermde gebieden tegen 2030 als actie is opgenomen.⁷ Het zijn de Kaderrichtlijn Mariene Strategie, de Vogel- en Habitatrichtlijn en het Gemeenschappelijk Visserijbeleid die de juridische basis vormen voor N2000 en EU-maatregelen in mariene beschermde gebieden (incl. specifieke visserijmaatregelen via gedelegeerde/uitvoeringshandelingen). Verder verankert de Natuurherstelverordening, van kracht sinds 18 augustus 2024, enkele doelstellingen om herstel van natuur op lange termijn binnen de EU te bewerkstelligen. Maatregelen in kader van de Natuurherstelverordening moeten

⁵ Government UK, *Essential reforms to pave the way for clean power by 2030*, [Essential reforms to pave the way for clean power by 2030 - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

⁶ [Consultation on Offshore Wind Environmental Compensatory Measures Reforms - Defra - Citizen Space](#)

⁷ Europese Commissie, [Action plan: Protecting and restoring marine ecosystems for sustainable and resilient fisheries - European Commission](#)

uiterlijk in 2030 tenminste 20% van het landoppervlak en 20% van het zeeoppervlak en uiterlijk in 2050 alle te herstellen ecosystemen bestrijken.⁸

Lidstaat	Maatregelprogramma	Meer info
België	Marien Ruimtelijk Plan 2026-2034	Koninklijk besluit MRP 2026-2034 FOD Volksgezondheid
Nederland	Programma Noordzee 2022-2027	Programma Noordzee 2022-2027 - Noordzeeloket
	Maatregelen in Nederlandse mariene beschermde gebieden (o.a. beperkingen op mobiele bodemvisserij in Klaverbank, maatregelen in Friese Front en Centrale Oestergronden)	Publications Office
	Doelstellingen windenergie op zee: 21 GW tegen 2030 (december 2023: 4,7 GW)	Doelstellingen - Wind op zee
Denemarken	'Natura 2000 og fiskeriregulering': zet in op de bescherming van riffen en voorziet aanvullende maatregelen voor zandbanken, bruinvis en zeevogels (verbod op bodemsleepnetten in 51 aangewezen kust-N2000-gebieden (waaronder Gule Rev en Jyske Rev)	Zie bv. E-9-2024-000682-ASW EN.pdf
Duitsland	Maatregelen in Duitse mariene beschermde gebieden (met beperkingen op bodemvisserij)	Publications Office

⁸ Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel, [Verordening \(EU\) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening \(EU\) 2022/869 \(Voor de EER relevante tekst\)](#).

Frankrijk	Nationale strategie voor beschermde gebieden	Aires protégées en France
	Maritieme planificatie met prioritaire zones voor offshore-wind en zones voor versterkte biodiversiteitsbescherming	Présentation des principales orientations de la planification maritime Ministères Aménagement du territoire Transition écologique
[Noorwegen]	Eerder verbod op bodemvisserij voor de eigen vloot werd in 2022 verruimd naar andere landen die vissen in Noorse wateren.	Zie bv. Parliamentary question Ban on beam trawling E-000724/2022 European Parliament

2.2.2 Offshore hernieuwbare energie

Om de doelstellingen rond hernieuwbare energie van de Green Deal te helpen bereiken, heeft de Europese Commissie op 19 november 2020 een EU Strategie rond Offshore Hernieuwbare Energie uitgebracht. Deze strategie staat een uitbreiding voor van Europa's offshore windenergiecapaciteit van de toenmalige 12 GW naar minstens 60 GW tegen 2030 en tot 300 GW tegen 2050.⁹ Het RePowerEU Plan van 2022 onderlijnde verder de nood tot een versnelde uitrol van offshore hernieuwbare energie¹⁰ en de Mededeling van de Europese Commissie '*on Delivering on the EU offshore renewable energy ambitions*' van 2023 legt acties vast om de nieuwe ambities waar te maken. Regionale samenwerking wordt daarin benadrukt (cf. de herziene TEN-E Verordening). Zo zijn België, Denemarken, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Luxemburg, Nederland, Noorwegen en de Europese Commissie lid van de North Seas Energy Cooperation (NSEC). Dit is een regionaal, niet-bindend samenwerkingsverband, dat de voortgang beoogt van de hernieuwbare energie-ontwikkeling in het gebied van de Noordzee (inclusief Ierse en Keltische Zee).¹¹ Op basis van de voorbereidende werkzaamheden binnen NSEC en input van stakeholders hebben de lidstaten van de 'priority offshore grid corridor Northern Seas Offshore Grids (NSOG) volgende, niet-bindende doelstellingen vastgelegd voor offshore hernieuwbare energie:¹²

⁹ Europese Commissie, *Boosting Offshore Renewable Energy for a Climate Neutral Europe*, Brussel, 19 november 2020, [IP_20_2096_EN.pdf](#).

¹⁰ COM(2022) 230 final.

¹¹ Europese Commissie, [The North Seas Energy Cooperation](#), website geraadpleegd op 27 augustus 2025.

¹² Non-binding agreement on goals for offshore renewable generation in 2050 with intermediate steps in 2040 and 2030 for priority offshore grid corridor Northern Seas offshore grids (NSOG) pursuant to Article 14(1) of the TEN-E Regulation (EU) 2022/869, 18 december 2024, [Circabc](#).

Member State	Goal 2030 (GW)	Goal 2040 (GW)	Goal 2050 (GW)
Belgium	6	8	8
Denmark ⁹	6.7	25.9	35
Germany ¹⁰	25.9 ¹¹	55.9 ¹²	65.9 ¹³
Ireland	4.7 ¹⁴	13 ¹⁵	22 ¹⁶
France ¹⁷	2.6	15	15-18
Luxembourg ¹⁸	-	-	-
Netherlands ¹⁹	12 ²⁰	50 ²¹	70
Sweden ²²	-	-	-
Total for NSOG priority offshore grid corridor	56.6	168.5	215.9 – 218.9

Tabel 1. Off-shore energiedoelstellingen NSOG-lidstaten.

2.3 Bestaande overlegplatformen

Het Greater North Sea Basin Initiative (GNSBI) is een niet-bindend, sectoroverstijgend platform van 9 landen (België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Ierland, Nederland, Noorwegen, Zweden, Verenigd Koninkrijk) met de Europese Commissie als strategische partner. Het doel is een betere grensoverschrijdende afstemming tussen natuur, visserij, maritieme ruimtelijke planning en off-shore energie. De samenwerking werd in 2023 opgestart en bekrachtigd via de Antwerp Declaration van 24-25 november 2024, die ook werkprogramma 2025-2027 vastlegt. De verschillende werksporen betreffen:

1. Nature Restoration & Conservation
2. Cumulative Impact Assessments
3. Multi-use
4. Long Term Perspective of Fisheries
5. Knowledge sharing

Hoewel het GNSBI zelf geen bindende beslissingsmacht heeft, vormt het een kader voor internationale samenwerking en gegevensuitwisseling. Het platform wil kansen creëren om oplossingen voor marien ruimtegebruik grensoverschrijdend af te stemmen, wat essentieel is voor sectoren die per definitie internationaal opereren.

Advies

[1] Bepleit binnen de EU en bij derde landen een evenwichtig en geïntegreerd marien ruimtebeleid dat de stappen die de visserijsector zet inzake verduurzaming en innovatie erkent en daarmee zo veel mogelijk ruimte voor visserij vrijwaart. De Vlaamse visserijsector – zee- én landzijde – zet op het vlak van verduurzaming en innovatie steeds verdere stappen en investeert, innoveert en anticipeert op nieuwe ontwikkelingen om visserijbeheer en visserijactiviteit verder te verduurzamen.¹³ Het gaat hierbij onder meer over de verdere **verbetering van vis-
tuig** om bodemberoering te minimaliseren (vb. verdere innovatie van de sumwing) en om de selectiviteit in het net te verhogen (vb. benthic release panel, Vlaams paneel...). Verder investeert de visserijsector in nauwe samenwerking met de visserijwetenschap in technologie en dataverwerking die **precisievisserij in functie van de bescherming van het marien milieu en in functie van een duurzaam visserijbeheer** mogelijk maakt. Door precieze positiebepaling in combinatie met de wendbaarheid van de mobiele visserijtechnieken van onze vissersvaartuigen kunnen de bodems die het meest gevoelig zijn voor beroering ontweken worden. Verder biedt real-time dataverzameling aan boord de mogelijkheid om preciezer en gericht bepaalde visgronden in bepaalde periodes van het jaar te bevissen (of net niet), wat niet enkel ten dienste staat van een optimale visreis, maar tevens van een optimaal beheer en opvolging van visbestanden.¹⁴ Al deze stappen op vlak van verduurzaming en de combinatie van technische innovatie, precisievisserij en databeheer bieden ook kansen tot meervoudig ruimtegebruik en co-existentie van verschillende gebruiksfuncties. Het marien ruimtelijk beleid (zowel binnen de EU als in derde landen) valideert deze piste op dit moment onvoldoende en sluit daarentegen steeds meer volledige gebieden uit voor visserijactiviteit.

[2] Gebruik en verbeter bestaande fora om zulk evenwichtig en geïntegreerd marien ruimtebeleid af te stemmen tussen lidstaten en derde landen en in samenwerking met stakeholders concreet uit te bouwen. Fora als het *Greater North Sea Basin Initiative (GNSBI)* dragen de potentie in zich om een evenwichtige en geïntegreerde benadering van het mariene ruimtegebruik op het vlak van visserij, energie, blauwe economie, mariene bescherming ... vorm te geven. Het strekt dan ook tot aanbeveling om dit bestaande initiatief maximaal te benutten, en de inzichten en afspraken die hieruit voortvloeien systematisch mee te nemen naar de nationale en Europese besluitvorming. Enkel door deze coördinatie kan mariene ruimtelijke planning worden geoptimaliseerd en kan worden vermeden dat een louter nationale benadering leidt tot versnippering en tegenstrijdige maatregelen. Dit is in het bijzonder van belang voor de Vlaamse visserijsector, die haar activiteiten vaak over landsgrenzen heen uitoefent en met die activiteiten bijdraagt aan de voedselzekerheid. Binnen het *GNSBI* is daarvoor echter een sterkere afstemming tussen de werksporen en meer duidelijkheid over het participatietraject met stakeholders vereist.

¹³ SALV, *Advies. Prioriteitennota visserij 2024-2029*, Brussel, 2024, [SALV_20231006_OADV_Prioriteitennota_Visserij_20242029](#).

¹⁴ Ibidem, p. 14-15.

Vanuit visserijperspectief is het voor een evenwichtig en geïntegreerd marien ruimtebeleid nodig om:

- a. de **cumulatieve impact van de ruimtevraag** vanuit energie, blauwe economie en mariene bescherming op de visserijsector als onderdeel van de voedselvoorzieningsketen adequaat in te schatten en af te wegen ten opzichte van een Europees voedselstrategie-oogpunt;
- b. op vlak van **mariene bescherming** per gebied na te gaan of de technologische innovatie, precisievisserij en databeheer mogelijkheden bieden voor **een meer genuanceerde aanpak** waarbij vissersvaartuigen **de meest kwetsbare, bodemgevoelige zones ontwijken** zonder dat de ruimere mariene beschermde gebieden volledig hoeven gesloten te worden voor bodemberoerende visserijactiviteit. Bij uitsluiting van visserij in het ene gebied, zal immers de visserijactiviteit op (internationaal) vlootniveau zich verplaatsen naar andere gebieden, met mogelijk nefaste gevolgen voor het marien milieu, duurzaam visserijbeheer en de economische positie van zowel de totale visserijvloot als van individuele visserijbedrijven.¹⁵ De resultaten uit de proefprojecten NoriVis en PreciVis rond precisievisserij in respectievelijk Noorse en Deense wateren zullen hiertoe nuttig zijn. Ook het toekomstig MRP 2026-2034 plant een testruimte in voor het onderzoek naar de milieu-impact van visserijtechnieken.
- c. op vlak van **offshore hernieuwbare energie** de meest ruimtebesparende inplanting uit te werken met zo min mogelijk verstoring van visserijgebieden en het marien milieu. Een natuurinclusief ontwerp van hernieuwbare energie-installaties is aanbevolen. De adviesraad wees eerder al op de meerwaarde van een EU-MRP voor hernieuwbare energie in afstemming met derde landen.¹⁶

¹⁵ SALV, *Advies. Ruimte om te vissen*, Brussel, 2021, [SALV_20210625_ADV_2021-06_RuimteOmTeVissen.pdf](#), p. 12; Stelzenmüller, V. et al., Research for PECH Committee, Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussel, 2020, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652212/IPOL_STU\(2020\)652212_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/652212/IPOL_STU(2020)652212_EN.pdf), p. 28.

¹⁶ SALV, *Advies. Ruimte om te vissen*, Brussel, 2021, [SALV_20210625_ADV_2021-06_RuimteOmTeVissen.pdf](#), p. 15.

Bibliografie

Europese Commissie, [Action plan: Protecting and restoring marine ecosystems for sustainable and resilient fisheries - European Commission](#).

Europese Commissie, *Boosting Offshore Renewable Energy for a Climate Neutral Europe*, Brussel, 19 november 2020, [IP_20_2096_EN.pdf](#).

Europese Commissie, [The North Seas Energy Cooperation](#), website geraadpleegd op 27 augustus 2025.

[Consultation on Offshore Wind Environmental Compensatory Measures Reforms - Defra - Citizen Space](#).

Government UK, *Essential reforms to pave the way for clean power by 2030*, [Essential reforms to pave the way for clean power by 2030 - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

Government UK, *Managing fishing in marine protected areas*, [Managing fishing in marine protected areas - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

Government UK, *Marine Protected Areas Bottom Towed Fishing Gear Byelaw 2023*, [Marine Protected Areas Bottom Towed Fishing Gear Byelaw 2023 - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

Government UK, *Marine protected areas Stage 3 Consultation*, [Marine protected areas Stage 3 Consultation - GOV.UK](#), website geraadpleegd op 26 augustus 2025.

SALV, *Advies. Prioriteitennota visserij 2024-2029*, Brussel, 2024, [SALV 20231006 OADV Prioriteitennota Visserij 20242029](#).

SALV, *Advies. Ruimte om te vissen*, Brussel, 2021, [SALV 20210625 ADV 2021-06 RuimteOmTeVis-sen.pdf](#).

Stelzenmüller, V. et al., Research for PECH Committee, Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries, European Parliament, Policy Department for Structural and Cohesion Policies, Brussel, 2020, [https://www.europarl.europa.eu/Reg-DATA/etudes/STUD/2020/652212/IPOL_STU\(2020\)652212_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/Reg-DATA/etudes/STUD/2020/652212/IPOL_STU(2020)652212_EN.pdf).

TEN-E Regulation (EU) 2022/869, 18 december 2024, [Circabc](#).

Verordening (EU) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel, [Verordening \(EU\) 2024/1991 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2024 inzake natuurherstel en tot wijziging van Verordening \(EU\) 2022/869 \(Voor de EER relevante tekst\)](#).

Lijst met figuren en tabellen

Figuren

Figuur 1. Activiteit van de Vlaamse visserijsector (in visuren). Bron: GeoVis. 6

Figuur 2. Huidige en voorziene gebiedssluitingen in kader van energiewinning en mariene beschermde gebieden. Bron: GeoVis. 7

Tabellen

Tabel 1. Off-shore energiedoelstellingen NSOG-lidstaten. 12